

مروری بر پراکنش و فراوانی پلانکتونی در راستای توسعه آبی پروری در دریاچه سد مهاباد

جلیل سبک آرا^{*۱}

۱- مسئول فنی آزمایشگاه پلانکتون، پژوهشکده آبی پروری آبهای داخلی، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی، بندرانزلی، ایران

چکیده

مطالعات پلانکتونی این پروژه به منظور بدست آوردن اطلاعات پایه برای افزایش تولید ماهی بر اساس تولیدات اولیه، به صورت ماهانه در دریاچه سد مهاباد در استان آذربایجان غربی انجام گرفت. براساس مشخصات دریاچه پس از بازدید ۶ ایستگاه در پیکره آبی دریاچه تعیین شده که از اعماق مختلف نمونه برداری شدند. نمونه برداری فیتوپلانکتون با استفاده از روتنر یک لیتری در لایه های سطح و عمقی و نمونه های زئوپلانکتونی نیز توسط تور کمرشکن (جودی نت)، به شکل کشش از نزدیک کف تا سطح یک نمونه برداشت گردید. نمونه ها بلافاصله با فرمالین به نسبت ۴ درصد فیکس و جهت بررسی کمی و کیفی به آزمایشگاه منتقل گردیدند. در این بررسی در مجموع ۶ شاخه و ۵۸ گونه فیتوپلانکتونی و ۷ شاخه و ۳۶ گونه زئوپلانکتونی شناسایی شدند. حداکثر تراکم فیتوپلانکتونی مربوط به شاخه باسیلاریوفیتا بوده و گونه *Cyclotella meneghiniana* غالب ترین و پر تراکم ترین گونه فیتوپلانکتونی است که در تمام فصول سال مشاهده می شود. بطور کلی میانگین سالانه تراکم فیتوپلانکتونی $10 \times 92 \times 5$ عدد در متر مکعب بوده است. نتایج زئوپلانکتونی دریاچه سد مهاباد از نظر ترکیب گونه ای نشان داده که در بخش های مختلف دریاچه ای تفاوت اساسی وجود ندارد. بطوریکه بیشترین تراکم زئوپلانکتونی در دریاچه سد مهاباد با میانگین سالانه 409545 عدد در متر مکعب و حداکثر تراکم زئوپلانکتونی مربوط به فصول بهار و تابستان بوده که در این فصول شاخه روتیفر با گونه های *Polyarthra vulgaris* و *Keratella cochlearis* غالبیت دارند. مقایسه مشاهدات پلانکتونی و داده های فیزیکی و شیمیایی آب نشان داده که سد مخزنی مهاباد دارای استعداد و گونه های مناسب پلانکتونی جهت تغذیه و پرورش ماهیان و لاروهای آنها بوده، بنابراین میتوان از ذخایر طبیعی این منبع آبی جهت افزایش تولید ماهیان با ارزش شیلاتی استفاده کرد.

واژگان کلیدی: آبی پروری، پراکنش، سد مهاباد، فیتوپلانکتون، زئوپلانکتون.

مطالعات علوم زیستی و زیست فناوری

دوره ۵، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸، صفحات ۱۷-۱